

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ថ្នាក់ជាតិ ស្តីពីពូជដំណាំ

អំពីផ្តល់ដោះស្រាយការពន្យារពេល និងនិរន្តរ៍កិច្ចការរបស់មន្ត្រីស្រូវ

ថ្ងៃទី ០១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤

រៀបចំដោយ លោក គង់ កា

**ប្រធានការិយាល័យគ្រប់គ្រងនិងអភិវឌ្ឍន៍ពូជស្រូវនៃនាយកដ្ឋាន
ដំណាំស្រូវ**

បាតិកា

១. ចំណាត់ថ្នាក់គ្រាប់ពូជស្រូវនិងការផលិត

**២. ស្ទង់ដារគុណភាពនិងវិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃ (នៅទី
វាល និង
គុណភាពគ្រាប់ពូជ និងការទុកដាក់)**

៣. នីតិវិធីក្នុងការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាព

១. ចំណាត់ថ្នាក់ក្រុមស្រាវជ្រាវ

- គ្រាប់ពូជសុទ្ធជម្រើសវិទ្យា
- ↓
- គ្រាប់ពូជសុទ្ធត្រី៖
- ↓
- គ្រាប់ពូជសុទ្ធទទួលស្គាល់
- ↓
- គ្រាប់ពូជសុទ្ធអនុញ្ញាត
- ↓
- គ្រាប់ពូជសុទ្ធល្អ

ត្រាច់ពូជសុទ្ធជម្រើសវិទ្ធិ (Breeder seed)

ត្រូវបានផលិតឡើងក្រោមការត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជ ហើយវាតំណាងឱ្យខ្សែស្រឡាយពិតប្រាកដនៃប្រភេទពូជ។ គេប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជសុទ្ធជម្រើសវិទ្ធិដើម្បីផលិតគ្រាប់ពូជសុទ្ធគ្រឹះ ហើយជានិច្ចកាលគេប្រើប្រាស់ស្លាកព័ណ៌ស។

គ្រាប់ពូជសុទ្ធត្រី៖ (Foundation seed)

គឺជាគ្រាប់ពូជជំនាន់ទី១ ដែលអ្នកបង្កាត់ពូជផលិតចេញពីគ្រាប់ពូជសុទ្ធជម្រើសវិទូ ។ ការផលិតគ្រាប់ពូជសុទ្ធត្រី៖ ធ្វើឡើងក្រោមការត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដើមរុក្ខាបាននូវអត្ថសញ្ញាណនិងភាពសុទ្ធតាមសេនេទិកជាក់លាក់នៃពូជ។ គេប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជសុទ្ធត្រី៖សម្រាប់ផលិតគ្រាប់ពូជសុទ្ធទទួលស្គាល់ ហើយជានិច្ចកាលគេប្រើប្រាស់ស្លាកសំគាល់ពណ៌ស។

ត្រាប់ពូជសុទ្ធទទួលស្គាល់ (Registered seed)

គឺជាត្រាប់ពូជដែលផលិតចេញពីត្រាប់ពូជសុទ្ធត្រឹះ។ ការផលិតត្រាប់ពូជសុទ្ធទទួលស្គាល់ត្រូវស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យដោយវិទ្យាស្ថានអភិវឌ្ឍន៍ពូជ ភ្នាក់ងារចេញវិញ្ញាបនបត្រ ស្ថានីយកសិកម្ម និងក្រុមហ៊ុនពូជ។ ជានិច្ចកាលគេបិទស្លាកសំគាល់ពណ៌ស្វាយ។

គ្រាប់ពូជសុទ្ធអនុញ្ញាត (Certified seed)

គឺជាគ្រាប់ពូជដែលផលិតចេញពីគ្រាប់ពូជសុទ្ធទទួលស្គាល់។
ការផលិតគ្រាប់ពូជសុទ្ធអនុញ្ញាតត្រូវ គឺអាចស្ថិតក្រោមការត្រួត
ពិនិត្យនិងតាមដានដោយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ពូជ
ភ្នាក់ងារចេញវិញ្ញាបនបត្រ ស្ថានិយកសិកម្ម និងក្រុមហ៊ុនពូជ។
គេប្រើប្រាស់វាសម្រាប់ផលិតគ្រាប់ពូជសុទ្ធល្អ ជានិច្ចកាលគេ
បិទស្លាកសំគាល់ព័ណ៌ខៀវ។

គ្រាប់ពូជសុទ្ធជ្នុង (Good/graded seed)

គឺជាគ្រាប់ពូជដែលផលិតចេញពីគ្រាប់ពូជសុទ្ធអនុញ្ញាត និងជាគ្រាប់ពូជសុទ្ធចុងក្រោយសម្រាប់ផលិតជាស្រូវចំណី។ គ្រាប់ពូជល្អ គឺអាចផលិតដោយក្រុមហ៊ុនពូជ ស្ថានីយកសិកម្ម និងក្រុមផលិតពូជតាមសហគមន៍ ដែលមានបច្ចេកទេស ឬធ្លាប់បានផ្តល់ការវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីផលិតកម្មគ្រាប់ពូជ។

၂. ရွာလုံသားန့ၣ်သီၣ်တၢ်ခိၣ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်

២. ១ ការសង្កេតនិរាសមុននិវត្តន៍

ចំនួនអតិបរិមាដែលបានអនុញ្ញាតិ	ពូជស្រូវផ្សេងៗ (ចំនួនដើម)	ស្រូវក្រហម (ចំនួនដើម)	ដើមរងនូវជំងឺ (ចំនួនដើម)
គ្រាប់ពូជសុទ្ធនៃស្រូវស្ពាន់	-	-	?%
គ្រាប់ពូជសុទ្ធអនុញ្ញាត	១/១០០០	-	?%
គ្រាប់ពូជសុទ្ធល្អ	១/៥០០	១/១០០០	?%

- អ្នកត្រួតពិនិត្យស្រែ ចាប់ផ្តើមពិនិត្យមើលនៅពេលស្រូវចេញផ្កា
- ការលូតលាស់មិនល្អ ភាពមិនមានឯកសណ្ឋានដូចគ្នា ស្មៅចង្រៃច្រើន និងវត្តមានសត្វល្អិតនិងជំងឺ អាចជាមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបោះបង់ចោលស្រែ ។
- ត្រូវមានការចុះពិនិត្យចុងក្រោយមុននឹងធ្វើការច្រូតកាត់

Rice Seed Standard of Rice Department

Factor	Breeder seed	Foundation seed	Registered seed	Certified seed
Pure seed (min)	98 %	98%	98 %	98 %
Other variety (max)	None	1 in 1000 g	15 in 500 g	20 in 500 g
Red rice (max)	None	None	5 in 500 g	10 in 500 g
Inert matter (max)	2 %	2 %	2 %	2 %
Germination (min)	85 %	85 %	85 %	85 %
Moisture (max)	14 %	14 %	14 %	14 %

២.២ ស្តង់ដារគុណភាពគ្រាប់ពូជ

គ្រាប់ពូជសុទ្ធទទួលស្គាល់

គ្រាប់ពូជសុទ្ធអនុញ្ញាត

គ្រាប់ពូជសុទ្ធល្អ

ពូជសុទ្ធ (អប្បបរិមា)	៩៨%	៩៨%	៩៨%
ពូជផ្សេងៗ (អតិបរិមា)	១គ្រាប់/គ.ក្រ	១៥គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ	២០គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ
ស្រូវក្រហម (អតិបរិមា)	គ្មាន	៥គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ	១០គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ
ចំនួនគ្រាប់ស្មៅ (អតិបរិមា)	១០គ្រាប់/គ.ក្រ	១០គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ	១៥គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ
កំទេចកំទី (អតិបរិមា)	២%	២%	២%
ដណ្តុះគ្រាប់ (អប្បបរិមា)	៨០%	៨០%	៨០%
សំណើមគ្រាប់ (អតិបរិមា)	១៤%	១៤%	១៤%

២.២ ស្ថិតិសេវាសេវាសេវាសេវាសេវាសេវា (Kompong Thom)

គ្រាប់ពូជសុទ្ធនៃស្ពាន់

គ្រាប់ពូជសុទ្ធអនុញ្ញាត

គ្រាប់ពូជសុទ្ធល្អ

ពូជសុទ្ធ (អប្បបរិមា)	៩៨%	៩៨%	៩៨%
ពូជផ្សេងៗ (អតិបរិមា)	១គ្រាប់/គ.ក្រ	១៥គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ	២០គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ
ស្រូវក្រហម (អតិបរិមា)	គ្មាន	៥គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ	១០គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ
ចំនួនគ្រាប់ស្មៅ (អតិបរិមា)	១០គ្រាប់/គ.ក្រ	១០គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ	១៥គ្រាប់/០.៥គ.ក្រ
កំទេចកំទី (អតិបរិមា)	២%	២%	២%
ដណ្តុះគ្រាប់ (អប្បបរិមា)	៨០%	៨០%	៨០%
សំណើមគ្រាប់ (អតិបរិមា)	១៤%	១៤%	១៤%

វិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃគុណភាពគ្រាប់ពូជ

១. ភាគរយពូជសុទ្ធ គឺជាសំដៅទៅលើទម្ងន់គ្រាប់ពូជជាក់ស្តែងក្រោយពីដកចេញនូវកំទេចកំទីផ្សេងៗ (ដី ដីខ្សាច់ ថ្ម ចំបើង ដើម ស្លឹក កំទេចគ្រាប់ពូជដែលបាក់ ឬគ្រាប់ទំហំតូច គ្រាប់ដាក់មិនពេញឬគ្រាប់រងការបំផ្លាញដោយ សត្វល្អិត) និងគ្រាប់ពូជដទៃទៀត ។ វិធីសាស្ត្រវិភាគ គឺផ្អែកទម្ងន់គ្រាប់ពូជសុទ្ធល្អបន្ទាប់ពីដកកំទេចកំទី និងគ្រាប់ពូជផ្សេងៗចេញ $x \ ១០០ \div$ ទម្ងន់គ្រាប់ពូជសរុបមុននឹងវិភាគ ។

- ២. ពូជផ្សេង** គឺជាសំដៅទៅចំនួនគ្រាប់ពូជស្រូវផ្សេង និងរាប់បញ្ចូលទាំងគ្រាប់ស្រូវក្រហម ផងដែរ ដែលមាននៅក្នុងគ្រាប់ពូជស្រូវយកមកវិភាគចំនួន ០.៥ គ.ក្រ ។
- ៣. ស្រូវក្រហម** គឺជាសំដៅទៅចំនួនគ្រាប់ពូជស្រូវដែលមានសំបកគ្រាប់ ឬក្រាបអង្ករពណ៌ ក្រហម ដែលមាននៅក្នុងគ្រាប់ពូជស្រូវយកមកវិភាគចំនួន ០.៥ គ.ក្រ ។
- ៤. គ្រាប់ស្មៅ** គឺជាសំដៅទៅចំនួនគ្រាប់ស្មៅបែកក្បាលឬស្មៅកន្ទុយក្លោក ដែលមាននៅក្នុង គ្រាប់ពូជស្រូវយកមកវិភាគចំនួន ០.៥ គ.ក្រ ។

៥. កំទេចកំទី គឺជាសំដៅទៅលើភាគរយទម្ងន់ ដី ដីខ្សាច់ ថ្ម ចំបើង ដើម ស្លឹក កំទេចគ្រាប់ពូជដែលបាក់ គ្រាប់ស្អាត និងគ្រាប់រងការបំផ្លាញដោយសត្វល្អិត និង ជំងឺ) ។ វិធីសាស្ត្រវិភាគ គឺ

$$\frac{\text{យកទំងន់កំទេចកំទីទាំងអស់} \times 100}{\text{ទម្ងន់គ្រាប់ពូជសរុបមុនពេលវិភាគ}}$$

៦. ដំណុះគ្រាប់ គឺសំដៅទៅលើភាគរយដំណុះគ្រាប់ក្រោយពេលត្រាំ និងបណ្តុះបាន រយៈពេល៧ថ្ងៃ ។ វិធីសាស្ត្រវិភាគ គឺរាប់ចំនួនគ្រាប់ពូជសុទ្ធដោយចែកដេញចំនួន១០០ គ្រាប់ មកបណ្តុះរយៈពេល៧ថ្ងៃ រួចរាប់ចំនួនគ្រាប់ដែលដុះពន្លកបានល្អធម្មតា

កំពស់ ១ស.ម ។

ขนาดเมล็ดข้าวเปลือก

สีของข้าวเปลือก

ข้าวดอกมะลิ105 Vs ปทุมธานี1

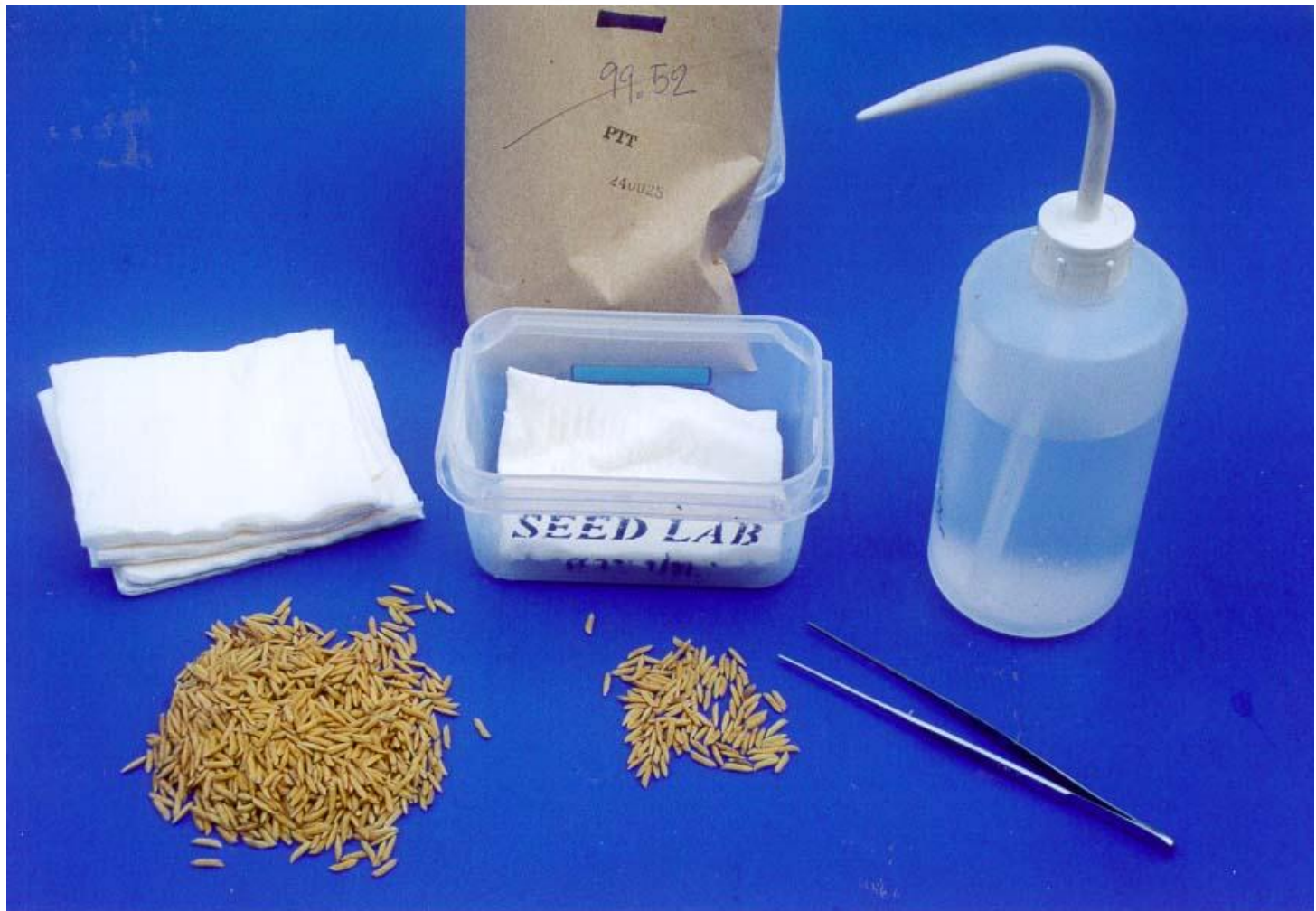
លក្ខណៈសំគាល់នៃការដុះពន្ធកង្ការ

បួស: បួសដំបូងវែង ហើយមានបួសរយាងច្រើន។ ទោះបីបួសកកែវខូច ប៉ុន្តែ
ត្រូវមានបួសរយាងច្រើននិងលូតលាស់ល្អ។

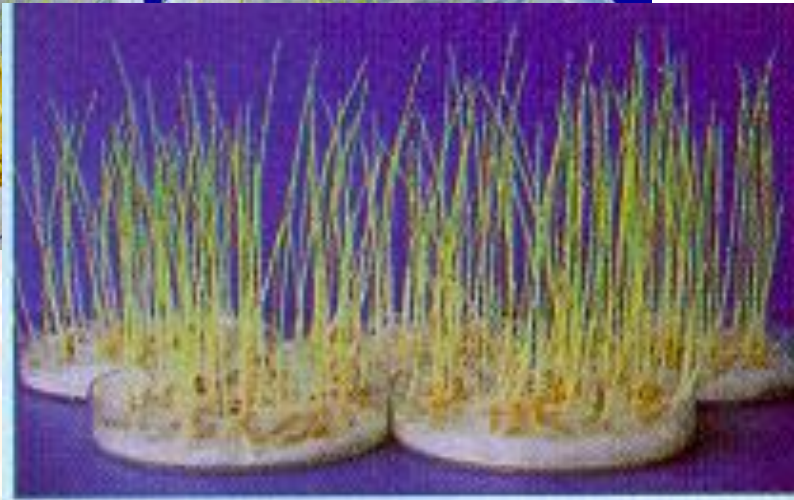
ពន្ធក: ស្លឹកទី១លូតលាស់ល្អ មានពណ៌បៃតង ដែលជាធម្មតាវាដុះចេញពីក្នុង
លេអុប ទិលនៅក្នុង ដំណាក់កាលវាយតំលៃ។

៧. សំណើម គឺសំដៅទៅលើភាគរយសំណើមគ្រាប់នៅពេលចុះត្រួតពិនិត្យ ដោយប្រើប្រាស់ឧបករណ៍វាស់សំណើម ដែលមានពេលត្រាំ និងបណ្តុះបានរយៈ ៧ថ្ងៃ ។ វិធីសាស្ត្រវិភាគ គឺរាប់ចំនួនគ្រាប់ពូជសុទ្ធដោយចែដន្យចំនួន ១០០ គ្រាប់ មកបណ្តុះរយៈពេល៧ថ្ងៃ រួចរាប់ចំនួនគ្រាប់ដែលដុះពន្លកបានល្អធម្មតា ។

เพาะความงอก

លក្ខណៈសំគាល់នៃការដុះពន្លកមិនធម្មតា

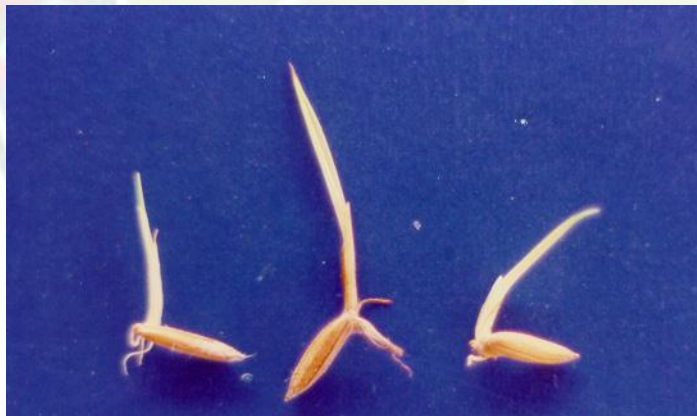
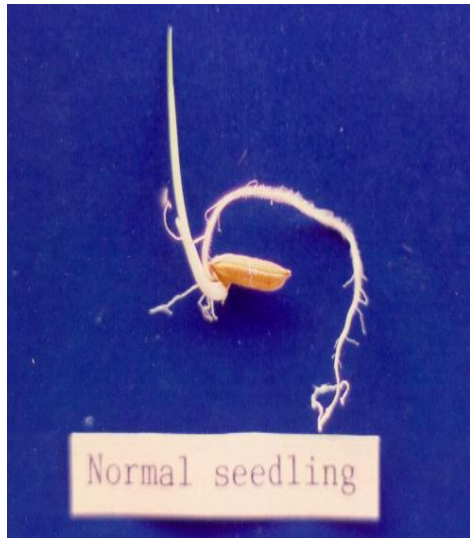
បួសៈ

- ក) គ្មានបួស ។
- ខ) បួសដំបូងខ្សោយ និងមានបួសតូចៗតិចតួចឬក៏គ្មានសោះតែម្តង ។

ពន្លកៈ

- ក) គ្មានស្លឹកទេ វាមានតែកូលេអុបទីល ។
- ខ) កូលេអុបទីលវាខ្សោយហើយពេលខ្លះមានទឹកដោយសារគ្រាប់វាស្អុយ ។
- គ) ស្លឹកខ្លីដែលមានប្រវែងខ្លីជាងពាក់កណ្តាលនៃកូលេអុបទីល
- ឃ) ស្លឹកខ្លីប្រវែង ដោយមិនគិតពីការដាច់ចេញកូលេអុបទីល ។
- ង) ពន្លករលួយ ជាទូទៅវារលួយនៅជាប់នឹងគ្រាប់ ។

៣. នីតិវិធីក្នុងការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់សុខភាព

១. មានអាជ្ញាប័ណ្ណធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំស្របតាមគោលការណ៍ដែលបានកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

២. ដាក់ជូននូវផែនការផលិតដោយមានបញ្ជាក់ពីប្រភេទពូជ ចំណាត់ថ្នាក់ពូជ ទំហំផ្ទៃដីផលិត ទំហំផ្ទៃដី ពេលវេលានិងចំនួនមន្ត្រីបច្ចេកទេសមក អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

៣. ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មចុះត្រួតពិនិត្យគុណភាព ពូជដំណាំទាំងនៅទីវាលក្នុងរយៈពេលផលិតនិងពិនិត្យគុណភាព គ្រាប់ពូជដែលមានក្នុងសន្តិ យ៉ាងទៀងទាត់។

៤. ករណីពិនិត្យឃើញថាបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌស្តង់ដារគុណភាព អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មត្រូវផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពក្នុង រយៈពេលយ៉ាងយូរ១៥ថ្ងៃក្រោយការវិភាគពូជរួច។

Thank you!